

De familie Bierman
tijdens de oorlog.
In 1944 zou het
negende kind
worden geboren.

Honger: januari - mei 1945

De Bussumse huisschilder Piet Bierman hield van begin 1944 tot in de jaren '60 op kassastroken een dagboek bij. BHT maakte een selectie uit zijn aantekeningen uit de maanden januari-mei 1945. Gezamenlijk geven die een goed beeld van hoe 'een gewone Bussumer' de maanden voorafgaande aan de bevrijding en de bevrijding zelf ervoer. Centraal daarin staat de honger. Terwijl Zuid-Nederland in het najaar van 1944 werd bevrijd, begon de nood in het Noorden almaar nijpender te worden. Noord-Nederland was zo'n beetje het laatste stukje van Europa dat van de druk van de oorlog bevrijd werd. En hoewel Bussum wat het krijgsgeweld betreft redelijk gespaard bleef, kregen de inwoners het door de schaarste aan voedsel en brandstof toch heel zwaar te verduren. Het leven van Piet Bierman, en ongetwijfeld van velen met hem, bestond dan ook (naast het gewone werk) voornamelijk uit het zoeken van eten en brandhout voor zijn gezin van negen kinderen. Elders in dit nummer vertelt zijn zoon Herman meer over het gezin. Opmerkelijk is dat de buitenwereld in het dagboek van Bierman zo'n geringe rol speelt. Enerzijds waren mensen als Bierman vrijwel verstoken van nieuws uit die buitenwereld, anderzijds was hun eerste en misschien wel enige prioriteit: iets te eten zien te krijgen. Over de bevrijding zelf is Bierman dan ook opvallend ingetogen: ze hadden immers nog steeds honger! Pas in de loop van de maand mei verbeterde de situatie en konden ook andere zaken aandacht krijgen, zoals het kerkkoor en de toneelvereniging. Al met al een indrukwekkend document.

Ik heb zo weinig mogelijk aan de tekst veranderd, op toevoeging van wat leestekens, correctie van enkele spel- en typfouten en het invoegen van enkele woorden na, alles alleen om de leesbaarheid te bevorderen. Wel is er een en ander weggelaten (aangegeven met ...) omdat Biermans aantekeningen vanzelfsprekend een grote mate van herhaling bevatten.

Nol Verhagen

Foto's: (coll. Herman Bierman)

Foto's: (coll. Herman Bierman)